

polygraf

3-4

TYPOGRAFICKÁ BESEDA

odborový svaz
zaměstnanců polygrafické výroby
v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

ZALOŽENO 1888
typografia

Z OBSAHU:

Zamyšlení ♦ Pracovní schůzka ♦ Aktuality
♦ Papíru odzvonilo, a co literatura? ♦
Nejdůležitější změny v důchodovém po-
jištění účinné od 1. ledna 2010 ♦ Setkání
polygrafů na parníku ♦ Naši jubilanti ♦
Inzerce

ČERVENEC

—

PROSINEC

2010

Vážené kolegyně, vážení kolegové, chtěl bych se v tomto sloupku pravidelně zamýšlet nad událostmi, které se nás všech týkají a které nás, zaměstnance v polygrafii, zajímají.

Myslím, že každý máme někdy potřebu glosovat politická i hospodářská rozhodnutí vlády, sněmovny i jiných veřejnoprávních činitelů. Rád bych se zde zamyslel nad povolební situací a důsledky z ní vyplývající.

Každá nová vláda dělá nové změny. Po revolučním roce 1989 jsem byl nadšený jak vše půjde rychle dopředu, že si vezmeme příklad ze zemí, kde zákony fungují. Bohužel se stalo, že se opět vymýšlelo již vymyšlené. Každá vláda, Klausova, Zemanova,

Špidlova, Topolánková a další, přicházela s balíčky a balíky opatření ve všech sférách, které se samozřejmě dotýkaly hlavně pracujících a zaměstnanců a jejich rodin.

Nyní máme novou vládu, novou sněmovnu, ale opět staré balíčky opatření. Opět musíme chápat, že se nám bude snižovat životní úroveň, úroveň zdravotního ošetření (kde jsou všechny peníze na zdravotní pojištění?), úroveň důchodců (kde jsou všechny peníze za sociální pojištění?)! A to jen proto, že amatéři ve všech našich vládách dělají nenapravitelné chyby. Opět budou zásahy do zákoníku práce a opět jsme utvrzováni o tom, že vše je děláno ve prospěch zaměstnanců.

Můj názor je takový, že jakákoliv změna v pracovním zákoně je zbytečná, protože velké procento pseudopodnikatelů tento zákon stejně nedodrží. Tito lidé, kteří by se bouřili při špatné míře natočeného piva (oni přece mají nárok na správnou míru!) s klidným svědomím odmítají placení přesčasů, manipulují se mzdami, pracovní dobou a dalšími zákonnými povinnostmi zaměstnavatelů a zákonnými právy zaměstnanců.

Srdečně zdraví

Antonín Pokorný

Pracovní schůzka

Ve středu 1. 9. 2010 se sešli na první společné schůzce předseda Typografické Besedy Antonín Pokorný a prezident Svazu polygrafických podnikatelů Ing. Jan Sochůrek. Jednání se uskutečnilo ve velmi srdečné atmosféře. Při jednání bylo nastoleno několik závažných témat. Oba partneri hovořili o připravovaných akcích ČMKOS a účasti Typografické Besedy, o povolební situaci a politických dopadech jak na zaměstnance, tak na zaměstnavatele a účasti SPP na tripartitním jednání. Jedním z témat byla situace v polygrafickém průmyslu, situace ve školství a zastoupení Typografické Besedy v rekvizifikační komisi. Jedno z hlavních témat byla úprava zákoníku práce a pracovních zákonů. Velmi složité bylo jednání o obnovení vyjednávání o vyšší kolektivní smlouvě. Na rozdíl od Typografické Besedy, jejíž zástupci by rádi zasedli k jednacímu stolu, není vůle členů Svazu polygrafických podnikatelů absolutně žádná. Ing. Sochůrek nezavrhl možnost jednání mezi oběma subjekty, ovšem výsledek vidí naprosto přesně. Absolutní negativismus ze strany jejich členů. Přístup SPP je jasný. Volné jednání s jednotlivými zaměstnanci a individuální smluvní podmínky.

Oba zástupci svých svazů se dohodli na další vzájemné spolupráci i vzájemném respektu.

NOVÁ POVINNOST ZÁKLADNÍCH ORGANIZACÍ

Dovolujeme si upozornit na změnu zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění, zákonem č. 227/2009 Sb. (dále jen zákon o sdružování občanů), která bude mít dopad na činnost základních organizací.

První změnou je změna ustanovení § 9 odst. 2 zákona o sdružování občanů, jehož dosavadní text ve znění „vznik sdružení, jeho název, adresu sídla a jejich změny oznámí ministerstvo do 7 dnů po registraci Českému statistickému úřadu, který vede evidenci sdružení; to platí i pro vznik sdružení podle § 8 odst. 4 a 5“ byl nahrazen textem novým se zcela odlišným obsahem. Nový odstavec 2 zní takto: „**Ministerstvo vede evidenci sdružení a jejich organizačních jednotek, které jsou oprávněny jednat svým jménem.**“

Doposud organizační jednotky sdružení vzniklých podle zákona o sdružování občanů vedeny v evidenci ministerstva vnitra nebyly. Jedná se tedy o změnu právní úpravy, která se zásadním způsobem dotkne komunikace občanských sdružení a jejich organizačních jednotek s právní subjektivitou (tedy i odborového svazu Typografická Beseda a základních organizací TB) s ministerstvem vnitra.

V novém ustanovení § 9 odst. 3 zákona o sdružování občanů je potom uvedena povinnost ministerstva vnitra upřesněna tak, že organizační jednotky oprávněné jednat svým jménem oznamují ministerstvu název, sídlo, datum jejich vzniku a zániku. Tyto údaje jsou povinny oznámit ministerstvu do 15 dnů ode dne, kdy k jejich vzniku nebo zániku došlo. Změnu názvu a sídla jsou povinny oznámit ministerstvu do 15 dnů ode dne, kdy bylo jejich příslušnými orgány ve věci rozhodnuto.

K tomuto ustanovení je nezbytné uvést, že povinnost organizačních jednotek oznámit ministerstvu vnitra svůj název, sídlo a datum vzniku se nevztahuje na organizační jednotky vzniklé před dnem účinnosti tohoto zákona, tzn. před 1. 7. 2010. **Tuto povinnost tedy nemusí plnit základní organizace, které vznikly před 1. 7. 2010.** Pokud je však týká povinností oznámit ministerstvu vnitra zánik organizační jednotky, nebo změnu názvu a sídla organizační jednotky, tato se vztahuje na všechny organizačních jednotek, tedy nejen na nově vznikající, ale i na stávající.

Podle nového ustanovení § 9 odst. 4 zákona o sdružování občanů název sdružení, datum jeho vzniku a zániku, jakož i údaje uvedené v odstavci 3 ministerstvo vnitra zapíše do základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (dále jen „základní registr osob“). Ve lhůtě stanovené zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ministerstvo vnitra zapíše do základního registru osob rovněž změnu uvedených skutečností. Touto lhůtou je lhůta bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo o změně skutečnosti, kterou referenční údaj popisuje, ministerstvo vnitra dozví. Vzhledem k blízkému se termínu nabytí účinnosti uvedeného zákona (1. 7. 2010) upozorňujeme na tuto změnu touto cestou a věříme, že při každé změně svého názvu a sídla každá základní organizace Typografické Besedy tuto novou povinnost splní.

JUDr. Jiří Podhajský

INVENTARIZACE MAJETKU V ODBORECH

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vymezuje povinnosti účetní jednotky při provádění inventarizace a postupy při jejím provádění. Povinnost inventarizovat majetek a závazky stanoví § 6 odst. 3 zákona o účetnictví v platném znění, a to podle §§ 29 a 30 zákona. Ze zákona o účetnictví vyplývá, že účetnictví účetní jednotky je průkazné tehdy, jestliže účetní záznamy jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci. Z tohoto usnesení lze odvodit závěr, že pokud účetní jednotka neprovedla inventarizaci majetku a závazků a řádně nedoložila inventární soupisy, není její účetnictví věrohodné a průkazné. Inventarizace se provádí každoročně, a to i v občanských sdruženích, tzn. i v odborových organizacích, neboť výjimka, která byla (jednou za dva roky), již neplatí.

PAPÍRU ODZVONILO, A CO LITERATURA?

Záhadami opředená Kronika trojánská, která stála u kolébky českého knihtisku, je po létech opět vystavena v Praze. Zažloutlými Zlisky symbolizuje epochu, která právě mizí.

Pět a půl století, které dělí dvě etapy ve vývoji knihy, lze překonat pěti minutami chůze.

Národní knihovna v pražském Klementinu vystavuje naši nejstarší česky tištěnou knihu, Kroniku trojánskou z druhé poloviny 15. století. O ulici dál Městská knihovna předvádí zájemcům různé verze elektronických knih, které nakoupila pro vlastní potřebu a vysvětluje čtenářům, jak se s nimi zachází.

Pozoruhodné je, že prostřednictvím elektronické knihy lze listovat i Kronikou trojánskou, která byla naskenovaná do digitální podoby a je zpřístupněná na internetu v programu Manuscriptorium.

Zatímco originální výtisk po skončení výstavy v polovině května opět zmizí na desítky let v trezoru, elektronická podoba jeho stránek zůstane k prohlížení nastálo. Ale marná sláva, pro milovníky romantiky má papír nezaměnitelné kouzlo. Badatele navíc stále neopouští naděje, že přímo ze stránek Kroniky trojánské jednou vyčtou dosud neodhalený nevyvrátitelný důkaz o jejím skutečném stáří. Spor, zda byla jako první česká kniha vytištěna už v roce 1468, nebo až později, se táhne českou knihovědou už dvě století.

PLZEŇ BYLA PRVNÍ

„Jedinou jistotu máme v tom, že byla vytištěna v Plzni, kde existovala první tiskárna na českém území. Společným znakem knih vytištěných tehdy v Plzni je vodoznak v podobě trojlístku. Raznicí ze stočeného drátku tiskař vkládal na volná místa mezi řádky a tam také papírem prosvítá zeslabené místo po jeho otisku,“ říká Kamil Boldan z Národní knihovny Praha.

Z produkce plzeňské tiskárny se zachovalo celkem sedm různých titulů. Tři v češtině, čtyři v latině. Zcela bezpečně je datována pouze latinsky psaná kniha Statuta Arnošta z Pardubic, v jejímž závěru je červeně vytištěno, že vznikla v Plzni v roce 1476. Datace Kroniky trojánské, která má být ještě o osm let starší, však spočívá na chatrnějším důkazu.

„Na posledním listu se čtenář dovídá, kolik let prý uběhlo od stvoření světa do pádu Tróje, kolik potom do založení Říma a kolik dalších let do narození Krista. A potom přichází veledůležitý rádek: A že již od narození Syna božího počínáme MCCCCLXVIII. Nic víc,“ uvádí Kamil Boldan. Zatímco jedna skupina odborníků vidí v letopočtu 1468 vznik knihy v tištěné podobě, další ho považuje za okamžik dopsání rukopisné předlohy, kterou tiskař do knihy mechanicky převzal.

Pochyby, zda za první pevný bod v dějinách českého knihtisku považovat letopočet 1468 či až přesné vydání Statut Arnošta z Pardubic, které první tiskařský počín v Čechách odsouvá o osm let později, vyslovil už Karel Rafael Ungar (1743–1807). Byl to ředitel Veřejné univerzitní knihovny v Praze, dnešní Národní knihovny. Stejně skeptický byl i jeho vrstevník Josef Dobrovský.

Naopak Josef Jungmann a Václav Hanka brali letopočet 1468 jako fakt, který měl posloužit ke zvýšení národní prestiže, neboť první kniha by byla vydána v českém jazyce, nikoli v latině. Dřívější datum by navíc Plzeň řadilo na osmé místo mezi evropskými městy, která zavedla knihtisk. Ale pozdější by je odsunulo až na osmdesáté v pořadí.

DVAKRÁT SLAVILI STEJNÉ VÝROČÍ

Spor o vznik první české tištěné knihy pokračoval i ve století dvacátém. To vedlo až ke kuriózní situaci, že se v bývalém Československu slavilo pětisetleté jubileum českého knihtisku dvakrát. Nejdřív to bylo v roce 1968 a pak totéž výročí ještě jednou, už s menší pompou v roce 1976. Veřejnost tak měla příležitost uvidět Kroniku trojánskou ještě jednou. Další příležitost nastala až nyní.

Kamil Boldan připomíná, že obdobný spor o datování první tištěné knihy se řešil také ve Velké Británii. „Rovněž Angličané věřili, že knihtisk v jejich zemi začal v roce 1468.

Pseudo-Jeronýmovo Expositio in symbolum apostolorum přímo udává, že bylo dotištěno v Oxfordu 17. prosince 1468. Přitom je text sázen typy užívanými až o jedno desetiletí později.

Bylo prokázáno, že se tisk opírá o starší edici textu, vytištěnou v Římě a datovanou také v prosinci 1468. Sazeč odtud letopočet přejal a tisk je ve skutečnosti o deset let mladší,“ upřesňuje Boldan.

Jméno prvního plzeňského tiskaře zůstává neznámé. Zjistit se nedá ani to, v jakém nákladu knihy vydával. V případě Kroniky trojánské se do dnešní doby zachovaly tři výtisky. Kromě Národní knihovny vlastní další exemplář knihovna Národního muzea. Třetí výtisk má Národní knihovna ve Vídni.

V pozadí tisku Kroniky trojánské byl podnikatelský záměr zaplnit tištěnou knihou v češtině mezeru na trhu. V latině nebo v němčině se tištěné knihy daly koupit v cizině a přivést nebo poslat domů. „Tiskař nabídl to, co nebylo možné získat nikde jinde ve světě,“ objasňuje okolnosti tisku první české knihy Kamil Boldan.

ZKOSTNATĚLÁ PRAHA

Zajímalo nás, proč první tiskárna na českém území vznikla v Plzni, a ne v hlavním městě království – v Praze. Za vším byly vyhocené politické a náboženské poměry. Z katolické Plzně se v druhé polovině 15. století jezdilo studovat do Německa, protože pražská univerzita byla utrakvistická, což znamená, že tam mohli studovat jen stoupenci přijímání pod obojí.

„Předpokládá se, že čeští studenti na německých univerzitách poznali tištěné knihy. Někdo z nich se s knihtiskem seznámil osobně, řemeslu se vyučil a pak přišel do Plzně. Přísné lpění na principech vedlo v Praze k tomu, že ztratila kontakt se světem,“ upozorňuje Kamil Boldan. Dodejme, že druhá tiskárna na českém území vznikla v pošumavském Vimperku v roce 1484 a třetí o dva roky později v Brně. Až na čtvrtém místě byla Praha, kde se začalo tisknout roku 1487.

Zatímco Gutenberg za první tištěnou knihu zvolil v roce 1452 bibli a náboženskou tematiku si vybrali také v Anglii, plzeňský tiskař se rozhodl pro žánr dobrodružné literatury, určené k zábavě čtenářů. Kronika trojánská byl překlad v té době neobyčejně oblíbeného románu o trojské válce, napsaného koncem 13. století messinským soudcem Quidonem z Columny. Plzeň v té době měla kvalitní školu, kde vzdělání získávali i bohatí měšťané a možná právě v nich tiskař viděl své zákazníky.

Dobrodružná literatura vévodí čtenářskému zájmu i v dnešní době, jak potvrzuje ředitel největšího nakladatelství Euromedia Group Andreas Kaulfuss. „Muži hledají v knize napětí, ženy dávají přednost příběhům o lásce,“ konstatuje Kaulfuss. Trojánská kronika s únosem krásné Heleny a rytiřskými souboji tyto předpoklady splňovala.

LEHČÍ ŽÁNRY ANO, UMĚNÍ NE

Jak se nakladatelé staví k výzvam, které jim staví elektronická kniha? „Lehčí žánry, tzv. čtení do vlaku si umím v elektronické podobě představit. Ale krásnou literaturu nebo výpravné publikace o umění ne, nebo ještě dlouho ne,“ kategoricky prohlašuje Andreas Kaulfuss.

V dnešní době už autoři knih odevzdávají do nakladatelství rukopisy v elektronické podobě. Psát strojem na papír nakladatelé akceptují jen hrstce renomovaných autorů, kteří se vzhledem ke svému věku s počítačem asi nesžijí. Strojopisné texty se po nich musí přepisovat, což nakladatelé dělají jen proto, aby autor neměl záminku odejít ke konkurenci.

Zdálo by se, že text v elektronické formě přímo vybízí k tomu, aby z nakladatelství po redakčních úpravách a grafickém zpracování putoval přímo do elektronických čteček zákazníků, kteří chtějí jít s duchem doby. To samé už dělají redakce deníků a časopisů, když texty odesílané do tiskárny současně umísťují na internet.

Ale Kaulfussovi se taková představa vůbec nezamlouvá. „Proč bychom to dělali. Zatím nemáme žádný cenový model, který by to umožňoval,“ diví se upřímně. Na druhé straně ale přiznává, že nějakým způsobem se situace vyřešit musí, protože je neudržitelná. Ačkoli se v Česku kniha v elektronické podobě zatím koupit nedá, jsou mnohá díla na internetu volně ke stažení, i když jejich autorská práva ještě nevypršela. Kdo je tam umísťuje? Nejde o únik přímo z nakladatelství? Andreas Kaulfuss tuto možnost vylučuje.

V JEDNOTĚ JE SÍLA

„Stojí za tím piráti, kteří si opatří jeden výtisk, naskenují jeho stránky a umístí na web,“ popisuje rozmáhající se praktiky nelegálního šíření literárních děl Kaulfuss. Serverů, nabízejících knihy zdarma, ovšem bez souhlasu autorů a nakladatelství, je u nás mnoho.

Hudební branže se tak dlouho bránila společnému postupu a pravidlům proti pirátství, že to internet nakonec vyřešil za ně. Tomuto trendu v literatuře mohou nakladatelé zabránit pouze společným postupem.

Stejná věc trápí i tajemníka Svazu českých knihkupců a nakladatelů Luďka Blažka. „Dnes už se nelegálně kopírují nejen vysokoškolská skripta a odborné publikace, ale i beletrie. Koordinovanou obranu proti nelegálnímu kopírování knih je nutné sjednotit na úrovni Evropské unie. Vše začíná tím, že se musí udělat pořádek na internetu. Na tom se musí domluvit řada partnerů včetně Googlu,“ nastiňuje řešení Blažek. Zatímco digitální knihkupectví v českých podmínkách stále zůstává snem uživatelů, v anglicky mluvících státech už dávno funguje. Z obrovské nabídky elektronických knižních titulů si zákazník obratem pořídí čtivo podle svého gusta, podmínkou však je, že si založí účet. Aby získal přístupové heslo a jeho objednávka mohla být vyplněna, musí mít na účtu peníze. Vpád elektronicizace do vydavatelské a nakladatelské činnosti urychlil převedení rukopisu do tištěného díla, část tradičních tiskárenských prací se přitom převedla na samotného autora. Vymizela tak profese sazečů a metěrů. „Zaniklých tiskárenských činností je víc, to všechno se teď zahrnuje pod profesi reprodukcí grafik,“ vysvětluje ředitel Střední školy polygrafické v Praze Jiří Cikán. Soumrak papíru však podle něj nenastává. Tisknout se bude, i když polygrafická výroba se diverzifikuje na drobnější zakázky. Cikán argumentuje tím, že spotřeba papíru na hlavu je u nás o 15 procent nižší než v západní Evropě. Pro srovnání. V roce 1968 to bylo pětkrát méně, jak uváděla tehdejší výstava 500 let polygrafie v pražském domě U Hybernů.

A PŘECE SE TOČÍ...

Místopředseda odborového svazu Typografická beseda Vladimír Buriánek už jen nostalgicky vzpomíná, že sazeč typograf chodil do práce v bílé košili. „Byla to dělnická elita, sečtělí lidé.

Dnes už text v tiskárně nikdo nečte,“ povzdechl si pokračovatel dlouhé dynastie tiskařů Buriánek. Počet pracovníků v tiskárnách se po nástupu počítačů snížil o dvě třetiny. Ale je to i tím, že samotné tiskárenské stroje jsou nyní výkonnější a rychlejší než dřív. Buriánek z vlastní zkušenosti dokládá, že tištěná média jsou na ústupu. A nejsou to jen časopisy a deníky. Hodně je to znát i při tisku beletrie. Snad jen odborné časopisy mají naději větší. Dřív měla každá tiskárna vlastní grafické studio. Nyní stačí jedno pro několik tiskáren. „Z tiskařiny se vytrácí řemeslo jako takové, úroveň grafické práce klesá,“ uzavírá Buriánek a chystá se k odchodu na noční směnu do velké pražské tiskárny. Všechno v oboru se změnilo, jen noční práce tiskařů zůstává. Stroje se musí točit, aby si na sebe vydělaly.

AUTOR, PÍSMENA A FANTAZIE

Elektronickou knihu si můžeme vzít na pustý ostrov, protože pojme několik tisíc svazků a bez dobití baterie vydrží několik týdnů. Doma nezabírá místo a při stěhování se jednoduše odnese v kapse. Ačkoli je příprava knihy po technické stránce tak rychlá jako nikdy, to nejdůležitější v literatuře samotné se nezměnilo. Zůstala klopotná námaha autora, s níž píše nové dílo. Místo husího brku má sice počítač, ale tvořit rychleji mu to neumožní. K tomu potřebuje inspiraci a fantazii.

Aby autor neumřel hladu, musí mít také platící čtenáře. A v tom je v českých podmínkách zakopaný pes elektronické knihy.

Co se objeví na internetu, byť v placených sekcích, to se vzápětí začne šířit bezplatně, bez ohledu na autorská práva. To, co na jedné straně vypadá jako opulentní čtenářská hostina, se ve svém důsledku může změnit v soumrak literatury. Jen grafomani budou ochotni psát bez nároku na honorář a to zase nebude ke čtení...

Alice OLBRICHOVA

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZMĚNY V DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ ÚČINNÉ OD 1. LEDNA 2010

STAROBNÍ DŮCHOD

Zásadním způsobem se mění podmínky nároku na přiznání starobního důchodu. Pro vznik nároku na starobní důchod je nutné získat **dobu pojištění** nejméně:

- 25 let a dosažení aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (**dále jen DV**) před rokem 2010,
- 26 let a dosáhl DV v roce 2010,
- 27 let a dosáhl DV v roce 2011,
- 28 let a dosáhl DV v roce 2012,
- 29 let a dosáhl DV v roce 2013,
- 30 let a dosáhl DV v roce 2014,
- 31 let a dosáhl DV v roce 2015,
- 32 let a dosáhl DV v roce 2016,
- 33 let a dosáhl DV v roce 2017,
- 34 let a dosáhl DV v roce 2018,
- 35 let a dosáhl DV po roce 2018.

Jestliže nedojde ke splnění podmínek stanovených pod písm. g) až k), má pojištěnec (zaměstnanec) nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl důchodového věku po roce 2014 a získal aspoň 30 let tzv. čisté doby pojištění, tj. doby pojištění získané z titulu výkonu výdělečné činnosti.

Dále má nárok na starobní důchod (tzv. **poměrný starobní důchod**), pokud nesplnil podmínky uvedené výše a získal dobu pojištění nejméně:

- 15 let a dosáhl před rokem 2010 věku aspoň 65 let,
- 16 let a dosáhl v roce 2010 věku aspoň o pět let vyššího, než je DV stanovený v § 32 pro muže stejného data narození,
- 17 let a dosáhl v roce 2011 věku aspoň o 5 let vyššího, než je DV stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- 18 let a dosáhl v roce 2012 věku aspoň o 5 let vyššího, než je DV stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- 19 let a dosáhl v roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je DV stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození,
- 20 let a osáhl po roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je DV.

Jestliže nedojde ke splnění žádné z výše uvedených podmínek, vznikne nárok na starobní důchod též, jestliže pojištěnec dosáhl věku 65 let a splnil podmínky nároku na invalidní důchod.

PŘEDČASNÝ DŮCHOD

Nadále zůstává možnost požádat o přiznání této dávky **až tři roky** před dovršením důchodového věku.

U osob jejichž DV činí **63 let** více, bude přicházet možnost v úvahu možnost odejít do tohoto předčasného starobního důchodu již v 60ti letech, tj. u osob, jejichž důchodový věk činí **65 let** (muži, bezdětné ženy a ženy s jedním dítětem) až o **pět** roků dříve.

VÝŠE PŘEDČASNÉHO STAROBNÍHO DŮCHODU

Nově se upravuje způsob zvyšování procentní výměry starobního důchodu, v případech, kdy pojištěnec po přiznání starobního důchodu, při současném čerpání této dávky vykonává výdělečnou činnost.

Zvýšení náleží ve výši 1,5 % za každých 180 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti, je-li starobní *důchod vyplácen ve výši jedné poloviny*.

Zvýšení náleží ve výši 0,4 % za každých 360 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti, je-li starobní *důchod vyplácen v plné výši* (za takový se považuje situace, kdy na kalendářní den skončení bezprostředně navazuje kalendářní den začátku výkonu jiné výdělečné činnosti).

Toto zvýšení (viz výše) náleží též v případě, že poživatel starobního důchodu získá alespoň 360 dnů výdělečné činnosti a zaměstnání ukončí.

Když pojištěnec *nezíská* potřebnou dobu pojištění pro nárok na starobní důchod, ale dosáhne věku 65 let při současném splnění podmínek nároku na invalidní důchod, jeho výše bude záviset na stanoveném stupni invalidity (0,5 %, 0,75 % nebo 1,5 % výpočtového základu za každý kalendářní rok doby pojištění).

PŘEDČASNÝ STAROBNÍ DŮCHOD

Při stanovení výše předčasného starobního důchodu, na který vzniká nárok po 31. 12. 2009, se nadále posuzuje tak, že pokud doba předčasnosti

- **nepřekročí 720 dnů**, činí snížení procentní výměry **0,9 % výpočtového základu za každých 90 kalendářních dnů**,
- **přesáhne-li 720 dnů**, snižuje se při vzniku nároku na starobní důchod po 31. 12. 2009 procentní výměra důchodu *za každých i započatých 90 dnů* předčasnosti nad 720 dnů o **1,5 % výpočtového základu**.

VÝPLATA DŮCHODU PŘI VÝKONU VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI :

Od 1. 1. 2010 PRO NÁROK NA VÝPLATU STAROBNÍHO DŮCHODU NENÍ ROZHODNÉ, zda poživatel starobního důchodu pracuje v pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu určitou či neurčitou !!!

Výše uvedené ustanovení se netýká předčasného starobního důchodu, kdy do dovršení důchodového věku nadále výplata při výkonu výdělečné činnosti nenáleží vůbec.

INVALIDNÍ DŮCHOD

Právní úprava přestává rozlišovat mezi částečnými a plnými invalidními důchody a tyto dvě dávky se nahrazují jedinou – **invalidním důchodem**.

Invalidita bude mít tři stupně oproti dosavadním dvěma (do invalidních důchodů se k 1. 1. 2010 v závislosti na výši procentní ztráty pracovní schopnosti transformují i plné a částečné invalidní důchody přiznané v období do konce roku 2009, a to ve výši, v jaké náležely k 31. 12. 2009).

Kdy nastává invalidita

Pojištěnec je invalidní, jestliže **z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu** (ten posuzuje lékař posudkové služby) nastal pokles jeho pracovní schopnosti **nejméně o 35 %**.

Jestliže pracovní schopnost pojištěnce klesla:

- nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Potřebná doba pojištění

Pro získání nároku na invalidní důchod je třeba splnit podmínku potřebné doby pojištění. *Potřebná doba pojištění* činí u pojištěnce ve věku

- do 20 let méně než jeden rok,
- od 20 let do 22 let jeden rok,
- od 22 let do 24 let dva roky,
- od 24 let do 26 let tři roky,
- od 26 let do 28 let čtyři roky,
- nad 28 let pět roků.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Nově platí, že u osoby starší 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity, potřebná doba pojištění činí 10 roků.

Nárok na invalidní důchod ze zákona zaniká, pokud pojištěnec dosáhne věku 65 let. Invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení 65 let věku se v souladu s právní úpravou účinnou od 1. 1. 2010 mění na starobní důchod. Takový důchod náleží i nadále ve výši vypláceného důchodu invalidního. *Nárok na tento starobní důchod nevylučuje, aby byla podána žádost o přiznání a proveden výpočet starobního důchodu podle § 29 zákona o důchodovém pojištění.*

Výše invalidního důchodu

Výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý rok doby pojištění :

- 0,5 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro *invaliditu prvního stupně*,
- 0,75 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro *invaliditu druhého stupně*,
- 1,5 % výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro *invaliditu třetího stupně*.

Při změně stupně invalidity se nově stanoví i výše invalidního důchodu a nezkoumá se, zda je splněna podmínka potřebné doby pojištění jako tomu bylo dopsud.

POZŮSTALOSTNÍ DŮCHOD

Nově je formulována tzv. věková podmínka potřebná pro trvání nároku na tyto důchody i po uplynutí jednoho roku od úmrtí manželského partnera, resp. *pro obnovu nároku na tento důchod*. Do 31. 12. 2009 je tato podmínka definována jako „dosažení věku 55 let“ u ženy, resp. 58 let u muže, popřípadě důchodového věku, popř. důchodového věku, je-li v případě obou pohlaví nižší. *Nově se tato podmínka sjednocuje*. Je formulována jako dosažení věku o čtyři roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle obecných pravidel pro muže stejného data narození.

ZMĚNY

Doby pojištění a vyloučené doby

Náhradní dobou nebude již studium

– na střední,

– vyšší odborné škole nebo vysoké škole.

Studující osoby mají od 1. ledna 2010 pouze možnost být účastny důchodového pojištění **dobrovolně (pro rok 2010**

činí nejnižší měsíční pojistné 28 % z částky odpovídající jedné čtvrtině průměrné mzdy platné v roce 2010).

Doba prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let, ale i doba studia od ukončení povinné školní docházky do dosažení věku 18 let, se nadále považuje za dobu pojištění pouze pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod.

Pokud jde o studium absolvované do 31. prosince 2009, zůstává dosavadní právní úprava beze změny (tzn. i pro důchody, na které vznikl nárok po roce 2009, je započitatelná doba studia střední školy, vyšší odborné školy, a to maximálně po dobu prvních šesti let tohoto studia).

Rozšiřuje se okruh tzv. kvalifikovaných důvodů, pro které může účastna dobrovolném důchodovém pojištění trvat na základě podané přihlášky bez časového omezení. Nově se jedná o *jakoukoliv dobu studia*, nikoliv již jen po uplynutí šesti let a o *dobu pobytu v cizině*, po kterou osoba následovala svého manžela, který v cizině působil v diplomatických službách ČR.

Krytí vyloučené doby s příjmem výdělečné činnosti

Nově se umožňuje v případech, kdy nárok na důchod vznikne po 31. prosinci 2009 požádat, aby v situaci, kdy v rámci období rozhodného pro výpočet důchodu (pro rok 2010 jde o období 1986 až 2009) docházelo ke krytí vyloučené doby s příjmem výdělečné činnosti, byla při výpočtu důchodu namísto příjmů z výdělečné činnosti započtena doba vyloučená. Dosud měl vždy přednost zápočet příjmu, i když to pro pojištěnce nemuselo být výhodné. Žádost o tento postup se uplatňuje až při žádosti o důchod.

Zpracováno s použitím materiálu MPSV a ČSSZ

DŮCHODOVÝ VĚK PLATNÝ OD ROKU 2010

Rok narození	Muži	Žena					
		bezdětná	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti	5 a více dětí
1936	60 + 2	57	56	55	54	54	53
1937	60 + 4	57	56	55	54	54	53
1938	60 + 6	57	56	55	54	54	53
1939	60 + 8	57 + 4	56	55	54	54	53
1940	60 + 10	57 + 8	56 + 4	55	54	54	53
1941	61	58	56 + 8	55 + 4	54	54	53
1942	61 + 2	58 + 4	57	55 + 8	54 + 4	54 + 4	53
1943	61 + 4	58 + 8	57 + 4	56	54 + 8	54 + 8	53 + 4
1944	61 + 6	59	57 + 8	56 + 4	55	55	53 + 8
1945	61 + 8	59 + 4	58	56 + 8	55 + 4	55 + 4	54
1946	61 + 10	59 + 8	58 + 4	57	55 + 8	55 + 8	54 + 4
1947	62	60	58 + 8	57 + 4	56	56	54 + 8
1948	62 + 2	60 + 4	59	57 + 8	56 + 4	56 + 4	55
1949	62 + 4	60 + 8	59 + 4	58	56 + 8	56 + 8	55 + 4
1950	62 + 6	61	59 + 8	58 + 4	57	57	55 + 8
1951	62 + 8	61 + 4	60	58 + 8	57 + 4	57 + 4	56
1952	62 + 10	61 + 8	60 + 4	59	57 + 8	57 + 8	56 + 4
1953	63	62	60 + 8	59 + 4	58	58	56 + 8
1954	63 + 2	62 + 4	61	59 + 8	58 + 4	58 + 4	57
1955	63 + 4	62 + 8	61 + 4	60	58 + 8	58 + 8	57 + 4
1956	63 + 6	63	61 + 8	60 + 4	59	59	57 + 8
1957	63 + 8	63 + 4	62	60 + 8	59 + 4	59 + 4	58
1958	63 + 10	63 + 8	62 + 4	61	59 + 8	59 + 8	58 + 4
1959	64	64	62 + 8	61 + 4	60	60	58 + 8
1960	64 + 2	64 + 2	63	61 + 8	60 + 4	60 + 4	59
1961	64 + 4	64 + 4	63 + 4	62	60 + 8	60 + 8	59 + 4
1962	64 + 6	64 + 6	63 + 8	62 + 4	61	61	59 + 8
1963	64 + 8	64 + 8	64	62 + 8	61 + 4	61 + 4	60
1964	64 + 10	64 + 10	64 + 4	63	61 + 8	61 + 8	60 + 4
1965	65	65	64 + 8	63 + 4	62	62	60 + 8
1966	65	65	65	63 + 8	62 + 4	62	61
1967	65	65	65	64	62 + 8	62	61 + 4
1968	65	65	65	64	63	62	61 + 8

SETKÁNÍ POLYGRAFŮ NA PARNÍKU

V sobotu 5. června 2010 se konalo tradiční setkání členů a přátel Typografické Besedy na lodi EURÓPÉ. Díky organizátorům této akce, vstřícnému přístupu všech členů posádky loď a majitele pana Zikmunda, samozřejmě krásnému počasí, se akce velmi vydařila.

Všichni účastníci této plavby odjížděli do svých domovů velice spokojeni jak s organizací, tak s hudbou i velice bohatě prostřenými stoly.

HORSKÁ CHATA BESEDA

nabízíme
týdenní a víkendové
pobyty po celý rok

- Ubytování ve 3–8 lůžkových pokojích o celkové kapacitě 42 lůžek;
- stravování je vlastní, na každém pokoji je elektrický dvouvaříč a základní nádobí;
- ostatní vybavení: společenská místnost s televizí, lyžařna, umývárna, WC;
- sportovní vyžití – asi 50 m nad chatou končí lyžařský vlek; v létě horská kola nebo pěší turistika;

- doprava vlastní do Špindlerova Mlýna, odtud MHD na Špindlerovku a dále asi 3 km pěšky, v zimě si lze na vlastní náklady objednat roľbu.

Cena za lůžko/den 160 Kč, děti do 2 let zdarma. Rekreační ve věku 18–70 let musí dále uhradit poplatek za rekreační pobyt 15 Kč/den, který se odvádí Městskému úřadu ve Špindlerově Mlýně. Poplatek za psa činí za lůžko/den 30 Kč.

Způsob platby:

- úhradu je nutno provést hotově při nástupu na rekreaci. V mimořádných případech (mimopražští účastníci) převodem na účet majitele.

Rezervace míst:

**na tel. 615 822 554 – pí Druláková
731 743 529 – p. Štěpán**

Majitelem a provozovatelem chaty je p. Miroslav Procházka – MP Print Praha.

85 let

Jaroslav Svoboda

* 23. 9. 1925

Dne 23. září 2010 oslavil náš zasloužilý člen, kolega Jaroslav Svoboda, významné životní jubileum – úctyhodných 85 let. Při setkání v sekretariátu Typografické Besedy mu předal předseda TB Antonín Pokorný dárek a popřál mu za všechny kolegy TB hodně zdraví, štěstí a životního optimismu, který mu opravdu neschází. Pan Svoboda zavzpomínal na své začátky i další zaměstnání v polygrafii.

Všichni jsme obdivovali jeho přehled ve světové ekonomii a politice i životní vitalitu a smysl pro humor. Ještě jednou vše nejlepší!!!

Polygraf – Typografia, časopis Typografické Besedy, odborového svazu zaměstnanců polygrafické výroby v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. – Vydává: Typografická Beseda, náměstí W. Churchilla 2, PSČ 113 59, Praha 3. Šéfredaktor: Vladimír Buriánek (vbur@seznam.cz).

Vychází 4x ročně. Časopis je financován z rozpočtu odborového svazu. Neprodejné.

Tisk: Střední škola polygrafická Praha, s. r. o. Distribuce vlastní.

ISSN 1210-5368

Číslo 3-4 ČERVENEC-PROSINEC 2010